

ΠΛΗΜΜΕΛΗΣ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ
(: μη εκπλήρωση δευτερεύουσας παροχής)'
ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ ΟΦΕΙΛΕΤΗ'
ΜΕΡΙΚΗ ΣΙΩΠΗΡΗ ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΔΑΝΕΙΣΤΗ

Πραγματικό της υπόθεσης

Συμφωνήθηκε ότι ο συμβαλλόμενος οφειλέτης «Ο», προκειμένου να εξοφλήσει την απαίτηση του δανειστή «Δ» εκ της συμβάσεως, θα εξέδιδε τραπεζική επιταγή, την οποία θα οπισθογραφούσε προς τον δανειστή εντός ορισμένης προθεσμίας, συμβατικώς καθορισθείσας. Η προθεσμία αυτή παρήλθε άπρακτη.

Έννομες συνέπειες

Η μη συμμόρφωση του οφειλέτη «Ο» στη μνησθείσα παρεπόμενη υποχρέωσή του (δηλαδή να οπισθογραφήσει προς τον δανειστή «Δ» την τραπεζική επιταγή εντός της ως άνω προθεσμίας), δημιούργησε ανώμαλη εξέλιξη του οικείου συμβατικού όρου (πλημμελή εκπλήρωση αυτού), λόγω μη εκπλήρωσης της εν λόγω δευτερεύουσας παροχής από την αντίδικο, εντός της ανωτέρω προθεσμίας¹. Η υπερημερία αυτή, εντεύθεν δε η πλημμελής εκπλήρωση της εν λόγω παροχής του, επήλθε χωρίς να απαιτείται και να τον οχλήσει προηγουμένως ο δανειστής, αφού η παροχή ήταν εκπληρωτέα εντός της ειρημένης προθεσμίας, της οποίας η τελευταία ημέρα θεωρείται ως δήλη ημέρα, κατά την έννοια του άρθρου 341 § 1 ΑΚ². Έννομο αποτέλεσμα της υπερημερίας κάποιου, λόγω του ότι αυτός δεν έχει υπαιτίως – όπως και εν προκειμένω - εκπληρώσει υποχρέωσή του, η οποία προκύπτει από σχετική δευτερεύουσα συμφωνία με τον αντισυμβαλλόμενο του, είναι το ότι στον τελευταίο παρέχεται εκ του νόμου³ το δικαίωμα να υπαναχωρήσει από την εν λόγω δευτερεύουσα συμφωνία⁴. Οπότε, ο δανειστής – μετά την επέλευση της υπερημερίας της αυτής – υπαναχώρησε (μόνον) από την προεκτεθείσα

¹ Περί του ότι η παράβαση δευτερεύουσας συμβατικής υποχρέωσης συνιστά πλημμελή εκπλήρωση της όλης συμβάσεως, βλ. ενδεικτικώς **Σταθόπουλο**, ΓενΕνοχΔ³, § 19 IV 2 α' σελ. 443. **Απ. Γεωργιάδη**, ΕνοχΔ, Γενικό μέρος, έκδ. 1999, § 26 περιθ. αριθ. 16 σελ. 284-285.

² **Σταθόπουλος**, ΕνοχΔ³, § 19 III 2 (δ) σελ. 433 in finem.

³ Συγκεκριμένως, οι έννομες συνέπειες από την πλημμελή εκπλήρωση της παροχής, προκύπτουν κατ' αναλογία δικαίου, δηλαδή όχι από μεμονωμένη διάταξη νόμου, (διότι τότε θα είχαμε αναλογία νόμου), παρά από εσμό διατάξεων νόμου που ρυθμίζουν άλλες μορφές ανώμαλης εξέλιξης της ενοχής, [αδυναμία παροχής, υπερημερία οφειλέτη στις ετεροβαρείς και αμφοτεροβαρείς συμβάσεις (ΑΚ 335 επ., 340 επ., 362 επ. και 380 επ.)] και συνεπώς προσιδιάζουν στην πλημμελή εκπλήρωση της παροχής, η οποία συνιστά το τρίτο – μη νομοθετικώς ρυθμισμένο – είδος ανώμαλης εξέλιξης της ενοχής (**Σταθόπουλος**, ΕνοχΔ³, § 19 III 3 (α) σελ. 445. **Ο ίδιος**, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγ. άρθρ. 335-348 περιθ. αριθ. 25 σελ. 217. **Απ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ, Γενικό μέρος, έκδ. 1999, § 26 περιθ. αριθ. 3 σελ. 281).

⁴ **Σταθόπουλος**, ΕνοχΔ³, § 19 III 3 (β) σελ. 446. **Ο ίδιος**, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγ. άρθρ. 335-348 περιθ. αριθ. 30 σελ. 218. **Απ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ, Γενικό μέρος, έκδ. 1999, § 26 περιθ. αριθ. 19 σελ. 286.

δευτερεύουσα συμφωνία (μερική υπαναχώρηση⁵), σιωπηρώς⁶, οπότε και κατελύθη εξ υπαρχής αυτός ο όρος⁷, με τον οποίο ο δανειστής ήταν υποχρεωμένος να δεχθεί από τον οφειλέτη μόνον αξιόγραφα, προς εξόφληση της οφειλής του. Με περαιτέρω έννομο αποτέλεσμα, το ότι ο όρος αυτός δεν ίσχυε πλέον, οπότε και αναγκαίως ο δανειστής δικαιούνταν να ζητήσει από τον οφειλέτη την εξόφληση της παροχής του σε χρήμα, (αφού πλέον είχε κατ' αυτού μόνον χρηματικές απαιτήσεις).

⁵ **Παπανικολάου**, στον ΑΚ ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 389 περιθ. αριθ. 10 σελ. 378.

⁶ Η δήλωση βουλήσεως του αντισυμβληθέντος προς τον έτερο, περί υπαναχώρησης του πρώτου από τη σύμβαση, ως άτυπη μονομερής και διαπλαστική δικαιοπραξία, συννόμως ασκείται και σιωπηρώς (**Απ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ, Γενικό μέρος, έκδ. 1999, § 52 περιθ. αριθ. 9 σελ. 513. **Παπανικολάου**, στον ΑΚ ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 389 περιθ. αριθ. 10 σελ. 378. **Παπανικολάου**, στον ΑΚ ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 390 περιθ. αριθ. 2 σελ. 380-381.

⁷ Περί του ότι η υπαναχώρηση επιφέρει αυτοδικαίως, (δηλ. εκ του νόμου) και εξ υπαρχής πλήρη απόσβεση των συμφωνηθέντων, η συναφής αρεοπαγτική (και η εφετειακή) νομολογία είναι από το έτος 1967 και εντεύθεν συνεχώς πάγια (βλ. επί παραδείγματι τις ΑΠ 403/1967 ΑρχΝ 1967,647, ΑΠ 254/1997 Ελλ-Δνη 38,1848 και ΑΠ 236/1992 ΕΕΝ 60,333. ΕφΠειρ 598/1996 Ελλ-Δνη 39,673) και ακολουθεί την γνώμη της συντριπτικής πλειοψηφίας των δοκίμων θεωρητικών. Βλ. σχετικώς : **Τριανταφυλλόπουλο**, Αιτιολ. Έκθ. Προσχεδίου ΕνοχΔ, σελ. 195. **Μπαλή**, ΕνοχΔ, § 91 αριθ. 1. **Φουρκιώτη**, Ελληνικών ΕνοχΔ, § 38. **Γαζή**, στην ΕρμΑΚ, Εισαγ. άρθρ. 389-401 περιθ. αριθ. 5 επ. και υπό το άρθρο 389 περιθ. αριθ. 8 επ. **Ζέπο**, ΕνοχΔ, Γενικών μέρος, σελ. 461. **Σπυριδάκη**, ΓενΑ, § 173α-173β. **Αστ. Γεωργιάδη**, ΕνοχΔ, Γενικό μέρος, τ. II σελ. 302-303.